

УДК:796.011.3 – 057.87

ББК 75.116.042

Оксана Левицька,

Геннадій Єдинак

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО КОРЕКЦІЇ ПСИХОФІЗИЧНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП, ЯК ПРОБЛЕМА ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

Вивчено стан розв'язання проблеми реалізації диференційованого підходу до студентів першого року навчання, яких віднесено до спеціальних медичних груп, у процесі фізичного виховання в вищому навчальному закладі. Аналізом наукової літератури виявлено недостатню розробленість питання диференціації й індивідуалізації змісту фізичного виховання таких студентів у аспекті врахування сучасних підходів, принципів, умов, що визначені галузевою наукою. З'ясовано також, що відповідає останнім такий критерій як соматотип, оскільки дозволяє враховувати у комплексі велику кількість різноманітних показників і відзначається стабільністю протягом тривалого часу. Проте дотепер відсутні дослідження з обґрунтування технологій, спрямованих на вирішення комплексу таких важливих завдань, як диференційовані корекція психофізичного стану, забезпечення раціональної адаптації до нових умов навчання, посилення мотивації до систематичної фізичної активності студентів спеціальних медичних груп із різними соматотипами у процесі фізичного виховання в перший рік навчання.

Ключові слова: студенти-першокурсники, вищі навчальні заклади, спеціальні медичні групи, фізичне виховання, диференційований підхід, соматотип.

Изучено состояние решения проблемы реализации дифференцированного подхода к студентам первого года обучения, отнесенных к специальным медицинским группам, в процессе физического воспитания в высшем учебном заведении. Анализом научной литературы выявлено недостаточную разработку вопроса дифференциации и индивидуализации содержания физического воспитания таких студентов в аспекте учета современных подходов, принципов, условий, определенных отраслевой наукой. Выяснено также, что последним отвечает такой критерий как соматотип, поскольку позволяет учитывать в комплексе большое количество разнообразных показателей, и отмечается стабильным проявлением длительного времени. Вместе с тем до сегодня отсутствуют исследования по обоснованию технологий, направленных на решение комплекса таких важных задач как дифференцированные коррекция психофизического состояния, обеспечение рациональной адаптации к новым условиям обучения, усиление мотивации к систематической физической активности студентов специальных медицинских групп с разными соматотипами в процессе физического воспитания в первый год обучения.

Ключевые слова: студенты-первокурсники, высшие учебные заведения, специальные медицинские группы, физическое воспитание, дифференцированный подход, соматотип.

The article deals with the problem of physical state of the first-year students who attend special medical groups in physical Training. The topicality and novelty of the article are stipulated by the fact that the problem under discussion has not been sufficiently considered yet. The authors of the article lay particular emphases on the issues of differential approach to such students, as well as the principles and conditions of such students' physical education. Besides, an attempt has been made to determine the notion of "somatype", since the latter term gives an opportunity to take into account a great number of various personal characteristics. However, the investigation of such problems as the analyses of the present-day technologies, directed to the solution of differential correction, psycho-physical state of a student and his rational adaptation to new conditions of learning, requires some additional consideration.

Keywords: the first-year students, the institutions of higher education, special medical groups, Physical Training, differential approach, somatype.

Постановка проблеми та аналіз результатів останніх досліджень. Одна з важливих умов фізичного виховання студентів вищих навчальних закладах (ВНЗ) на сучасному етапі – реалізація диференційованого підходу [17]. Проблема ще більше актуалізується у випадку, коли мова ведеться про фізичне виховання студентів спеціальних медичних груп (СМГ), передусім у зв'язку з різними захворюваннями, якими вони від-

значаються, а значить необхідністю використовувати неоднакові вправи і дозування, водночас здійснюючи диференціацію також за ознакою статі. При цьому, навіть в однорідній за статтю і видом захворювання групі, значення функціональних показників, загальної фізичної працездатності, фізичної підготовленості, на покращення яких фактично спрямовано процес фізичного виховання, відрізняються. Це, в свою чергу, зумовлює використання різних за параметрами фізичних навантажень, тобто здійснення диференціації також за цією ознакою. Необхідно враховувати іншу важливу характеристику, а саме мотивацію студентів СМГ до систематичних занять фізичними вправами. Оскільки у більшості вона низька, її посилення потребує, передусім, врахування мотивів, що є актуальними у таких студентів. Мотиви, зазвичай, неоднакові, тому виникає потреба ще в одній диференціації, тобто за цією ознакою.

Отже, для формування однорідних груп, викладач повинен ураховувати велику кількість особливостей, якими відзначаються дівчата і хлопці СМГ. Вирішення цього завдання, виходячи з вищезазначеного, є дуже складним, а значить виникає потреба у пошуку такого критерію диференціації, який у дівчат (хлопців) з певним захворюванням буде в комплексі враховувати характерні для них особливості. Іншими словами, для визначення оптимальних параметрів фізичних навантажень дівчат і хлопців СМГ у аспекті успішного вирішення поставлених завдань, диференційований підхід необхідно здійснювати, використовуючи критерії, які є інтегративними та відзначаються стабільністю ознак, на підставі яких відбувається диференціація. Це засвідчує необхідність проведення дослідження у зазначеному напрямі.

Однією з вимог чинної програми фізичного виховання у ВНЗ України є реалізація диференційованого підходу до студентів під час практичних занять [17]. Критерієм для формування однорідних вибірок студентів є стать і стан здоров'я. У випадку зі СМГ обов'язковою є також вимога враховувати нозологію і, виходячи з класифікації поділу (підгрупа А – відхилення у стані здоров'я зі зворотнім, Б – незворотнім характером), формувати однорідні вибірки студентів. Результати останніх досліджень [9; 12; 19] свідчать, що серед студентів найбільш поширені захворювання дихальної, серцево-судинної систем, опорно-рухового апарату й ожиріння.

Що стосується рекомендацій, пов'язаних з критеріями для здійснення диференційованого підходу до студентів СМГ у процесі фізичного виховання, то вони практично відсутні. Поміж наявних, окремі [2] свідчать про ефективність використання такого критерію як характер і тяжкість захворювання, інші [9; 12] – рівень фізичного стану у студентів із захворюванням кардіо-респіраторної системи та ожирінням. Тут необхідно зазначити, що жоден із вказаних критеріїв не відповідає характеристикам інтегративності та стабільності ознак, на підставі яких відбувається поділ студентів на однорідні вибірки. Крім цього відзначаємо відсутність досліджень, спрямованих на пошук і обґрунтування таких критеріїв.

Робота виконується згідно Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. за темою 3.9 “Удосконалення наукових засад спорту для всіх, фітнесу та рекреації” (0111U001735).

Мета дослідження – вивчити на теоретичному рівні стан розв'язання проблеми, пов'язаної з реалізацією диференційованого підходу до студентів спеціальних медичних груп під час фізичного виховання в перший рік навчання.

Методи дослідження. Під час дослідження використовували загальнонаукові методи, а саме аналіз, систематизацію та узагальнення науково-методичних даних.

Результати дослідження та їх обговорення. На сучасному етапі звичайною стає тенденція збільшення з року у рік контингенту СМГ у вищих навчальних закладах, зо-

крема за даним окремих досліджень – від 5,4% на початку першого року навчання, до 14,5% на початку четвертого [19]. Водночас зазначається [23], що хронічні захворювання виявлено у 72% першокурсників, рівень захворюваності на 100 осіб становить $112,5 \pm 6,2$ випадків, окремі студенти мають 2–3 захворювання, у дівчат такий рівень є вищим ніж у хлопців. До провідних у структурі захворювань студентів СМГ належать: захворювання дихальної, серцево-судинної систем, опорно-рухового апарату [2], а також нервової системи ($37,8 \pm 2,7\%$), органів травлення та ожиріння ($35,3 \pm 2,6\%$), останнє значною мірою в зв'язку із порушенням обміну речовин і діяльності ендокринної системи.

Проведений А.В.Лукавенком, Г.А.Єдинаком [2012] аналіз і узагальнення даних спеціальних досліджень виявив у таких студентів наступні особливості функціональних можливостей серцево-судинної системи: за індексом подвійного добутку і коефіцієнтом економізації кровообігу вони є низькими – у 35% хлопців і 25,5% дівчат; за напруженням адаптаційного потенціалу системи кровообігу (кількісно характеризує пристосувальні реакції організму) – у 58–75%. Варіабельність серцевого ритму (засвідчує баланс у діяльності вегетативної нервової системи) у більшості студентів відзначається тенденцією до дисбалансу: співвідношення хвиль LF до HF (характеризують активність відповідно симпатичного і парасимпатичного відділів системи) є значно вищими від норми, оскільки на початку навчального року LF становить 1824 ± 52 при нормі 1517 ± 68 мс², HF – 614 ± 63 при нормі 836 ± 54 мс², наприкінці – відповідно 2512 ± 74 (норма 1623 ± 24 мс²) та 742 ± 68 (норма 739 ± 67 мс²) ($p < 0,05$). Крім цього, за індексом Баєвського, від початку навчального року до екзаменаційної сесії у першокурсників зростає напруга регуляторних систем організму: при нормі у першому випадку $48,2 \pm 2,7$ ум. од, другому – $52,7 \pm 3$, значення індексу становили $66,3 \pm 4,2$ та $134,8 \pm 4,4$ ум. од відповідно (від $p < 0,05$ до $p < 0,01$).

Загальна фізична працездатність студентів у перший рік навчання відзначається такими особливостями: за PWC_{170} на початку навчального року показник дівчат становить $520 \pm 13,3$ кгм/хв при нормі, щонайменше $690 \pm 14,8$, хлопців – $690 \pm 13,7$, тоді як нормою є $850 \pm 16,3$ кгм/хв ($p < 0,001$); значення пікових фізичних навантажень дівчат – на рівні $720 \pm 11,8$, хлопців – $810 \pm 11,8$ кгм/хв при нормі, щонайменше $740 \pm 13,9$ та $880 \pm 11,8$ кгм/хв відповідно ($p < 0,05$).

За даними іншого дослідження [9], дівчата СМГ із захворюванням серцево-судинної системи відзначаються такими особливостями її функціонування: ЧСС у спокої становить $86,6 \pm 8,9$ ск·хв⁻¹; задовільним адаптаційним потенціалом до умов довкілля (за методикою Баєвського) відзначається 39,3%, напруженим механізмом адаптації – решта 60,7%; витривалість системи за індексом Скибінські є дуже поганою у 92%, незадовільною – у 8%, за коефіцієнтом Квааса у 7,1% студенток вона добра, 42,9% – задовільна, 50% – незадовільна; хвилинний обсяг крові знаходиться в межах норми у 52%, нижчих від норми у 48%. Щодо функціонування дихальної системи таких дівчат, то за даними ЖЄЛ та частоти дихання в усіх значення цих показників є нижчими від середнього.

Результати іншого дослідження [12] засвідчують суттєві відхилення від норми загальної фізичної працездатності, стану функціонування серцево-судинної, дихальної, м'язової систем у дівчат із аліментарним ожирінням різного ступеня. Водночас встановлено [16], що розумова працездатність студентів у перший рік навчання за показником швидкості переробки зорової інформації найвища у вересні та повинна становити щонайменше $3,85 \pm 0,07$ біт/с, тоді як насправді знаходиться на рівні $3,13 \pm 0,04$ біт/с ($p < 0,05$), а протягом навчального року знижується і наприкінці становить лише $2,57 \pm 0,03$ біт/с, що значно менше від норми ($p < 0,001$). Цим студентам притаманний також підвищений рівень соціальної фрустрації, що значно вищий ніж у старшокурсників, та значне зниження показників настрою: за “енергійністю-активністю” – на початку

навчального року значення становить $47,8 \pm 6,3$, у період сесії – лише $19,3 \pm 2,9$ ($p < 0,001$), що певною мірою зумовлено збільшенням показника “втома-інертність”.

Отже в перший рік навчання у ВНЗ студенти, які мають відхилення у стані здоров'я, відзначаються нижчим від середнього психофізичним станом, та його погіршенням упродовж означеного періоду. Про такий стан у студентів СМГ, за наявними фрагментарними даними, можна зробити аналогічний висновок, що засвідчує низьку ефективність вирішення завдань фізичного виховання у ВНЗ на сучасному етапі.

Аналізуючи шляхи розв'язання означеної встановили, що одним із перспективних є систематична фізична активність студентів у позанавчальний час. Проте на сучасному етапі вона значно нижча від належної: 22–36% дівчат використовують її час від часу, а 38–50% – не використовують взагалі [23], за іншими даними [19] до перших належить по 25% дівчат і хлопців, що значною мірою зумовлено відсутністю відповідної мотивації, – за наявними даними у 80–85% студентів першого року навчання [24]. У зв'язку з останнім, зазначається [7], що в посиленні такої мотивації важливе місце належить мотивам уникнення невдачі та досягнення успіху, оскільки наявність останнього забезпечує: виразніший позитивний вплив на якість діяльності, порівняно із першим; менші витрати психофізіологічних ресурсів; підтримання на вихідному рівні якості діяльності у випадку втоми; повторну реалізацію фізичної активності.

В аспекті зазначеного однією з найважливіших умов актуалізації мотиву досягнення успіху є врахування індивідуальних особливостей студента та розроблення на основі домінуючих (порівняно з іншими) характеристик індивідуальних (групових) програм досягнення поставленої мети [21; 26]. Іншими словами, покращити психофізичний стан студентів неможливо без систематичних занять фізичними вправами, що реалізуються з виконанням вимог, передусім такого загального принципу фізичного виховання як “диференціації й індивідуалізації”. Основу реалізації принципу складає об'єднання осіб з однаковою базовою ознакою у відносно однорідні вибірки та використання оптимальних для кожної засобів і методів педагогічного впливу [11]. Чинна програма фізичного виховання у ВНЗ [17] для реалізації диференційованого підходу визначає такі критерії: рівень фізичної підготовленості, фізичного розвитку, соматичного здоров'я. Проте, фундаментальними працями [3; 8; 18] аргументовано доведено, що зазначені показники є лабільними, тобто змінюються під дією зовнішніх чинників (у тому числі занять фізичними вправами), а значить лише частково відповідають сучасним уявленням про критерії диференціації й індивідуалізації у фізичному вихованні. У зв'язку із зазначеним, ці автори наголошують на високій ефективності ознак, що мають біологічну основу, тобто тривалий час практично не змінюються, і відображають різні сторони життєдіяльності організму.

Зазначене підтримується психологами [1; 10; 22], фізіологами і біологами [6; 18; 25], фахівцями фізичного виховання і спорту [4; 8; 20]. Водночас з'ясували, що генетичні маркери відповідають зазначеному, оскільки кожний відображає комплекс притаманних певній вибірці особливостей різного порядку – морфофізіологічних, психодинамічних, процесуально-психологічних, особистісних [10].

Узагальненням даних встановили, що в силу багатьох причин сьогодні у процесі фізичного виховання реальним є використання лише деяких маркерів, один із яких – соматичний тип конституції (соматотип). Зокрема зазначається [18], що соматотип є одним з комплексних показників і розглядається як частина інтегральної індивідуальності людини, що відзначається стійкістю, асоційованістю із певним станом реактивності організму, темпами онтогенезу і зв'язком з процесами життєдіяльності.

Використанню соматотипу, як ефективного критерію для реалізації диференційованого підходу у процесі фізичного виховання студентської молоді, хоча і присвячені

поодинокі дослідження [5; 13; 15], але вони дозволяють зробити певні висновки. Зокрема встановлено [5] особливості динаміки показників фізичного стану, взаємозв'язки між їх зміною при використанні хлопцями 17–22 років різних соматотипів чинного змісту фізичного виховання на етапах навчання у вищому військовому начальному закладі. Іншим дослідженням [15] визначено особливості вияву показників фізичного здоров'я та якісних параметрів фізичної підготовленості, зумовлені соматотипами дівчат 17–19 років. При цьому зазначається: в останній відсутні суттєві розбіжності, за винятком представниць ендоморфно-мезоморфного соматотипу, які мають перевагу над екторморфним типом у силовій витривалості; суттєво відмінними є зміни показників фізичної підготовленості й функціональних можливостей серцево-судинної, дихальної системи при використанні дівчатами різних соматотипів фізичних навантажень різної спрямованості.

Що стосується особливостей, якими відзначаються студенти різних соматотипів протягом першого року навчання, то тут встановлено [13] що, на початку навчання їхній фізичний стан неоднаковий: у порівняльному відношенні значення функціональних показників найбільші (на рівні від $p < 0,05$ до $p < 0,001$) у дівчат і хлопців торакального соматотипу, менші – м'язового і астеноїдного, найменші – дигестивного соматотипу; більшість фізичних якостей краще розвинута у дівчат і хлопців торакального, м'язового ніж астеноїдного і, особливо дигестивного соматотипів. Протягом року функціональні показники усіх дівчат та хлопців торакального, м'язового соматотипу практично не змінюються; у хлопців астеноїдного і дигестивного – відповідно на 8,2 і 13,6% погіршується реакція серцево-судинної системи на фізичне навантаження, але у перших на 4,5% збільшується фізична працездатність. Фізичні якості дигестивних дівчат і хлопців упродовж року залишаються на досягнутому рівні, у дівчат м'язового типу на 11,3% зростає абсолютна сила, астеноїдного і торакального – відповідно на 19 і 27,8% динамічна силова витривалість, у хлопців астеноїдного, торакального, м'язового типів – на 18,6, 14,3 і 14,2% зростає динамічна силова витривалість, у перших додатково збільшується абсолютна сила (11%), в останніх – погіршується на 3,9% швидкісна сила.

Психічний стан дівчат і хлопців різних соматотипів за показниками емоційних, пізнавальних процесів у перший рік навчання відзначається особливостями зміни: на початку – самопочуття, активність, настрої дівчат і хлопців астеноїдного соматотипу нижчі від оптимальних, особистісна тривожність – на середньому рівні, в інших – оптимальні; на початку зимової і літньої екзаменаційних сесій – в усіх самопочуття, активність, настрої значно нижчі від оптимальних, особистісна тривожність дівчат і хлопців астеноїдного, торакального соматотипів висока, м'язового і дигестивного – на середньому рівні [14]. Стан пізнавальних процесів за успішністю складання іспитів не залежить від статі й соматотипу, – в усіх середній бал від $3,23 \pm 0,09$ до $3,95 \pm 0,15$, що значно ($p < 0,05$) менше від максимального балу 5. Водночас, вияв функціональних показників та пізнавальних процесів, фізичних якостей в усіх соматотипах знаходиться у високій залежності (R) від емоційного стану: у дівчат відповідно в межах 0,833–0,937, 0,819–0,970, 0,860–0,954, хлопців – 0,825–0,955, 0,889–0,969 і 0,881–0,926. Аналогічним характером взаємозв'язків у цих дівчат і хлопців відзначається вияв функціональних показників та фізичних якостей.

Отже наведені дані засвідчують, по-перше, існування суттєвої відмінності у вияві й динаміці показників психофізичного стану дівчат і хлопців 17–22 років різних соматотипів під впливом різних варіантів змісту фізичного виховання, по-друге, високу ефективність соматотипу, як критерію для диференціації й індивідуалізації змісту занять при вирішенні різнопланових завдань фізичного виховання. Дотепер недостатньо розроблено питання, вискоефективних програм диференційованої корекції психофі-

зичного стану студентів СМГ у процесі фізичного виховання, що враховують притаманні представникам існуючих соматотипів особливості означеного стану та інші властивості, якості для вирішення комплексу таких важливих завдань як покращення означеного стану, раціональної адаптації таких студентів до нових умов навчального процесу, посилення їх мотивації до систематичної фізичної активності.

Висновки

1. Аналіз наукової літератури виявив недостатню розробленість проблеми диференціації й індивідуалізації змісту фізичного виховання студентів СМГ в аспекті врахування сучасних підходів, принципів, умов, визначених методикою фізичного виховання.

2. Одним з високоефективних критеріїв для реалізації диференційованого підходу під час фізичного виховання студентів взагалі та віднесених до СМГ зокрема є соматотип, оскільки дозволяє враховувати у комплексі велику кількість різноманітних показників та відзначається стабільністю протягом тривалого часу.

3. Дотепер відсутні дослідження з обґрунтування технологій індивідуалізації змісту фізичного виховання студентів СМГ різних соматотипів першого року навчання в аспекті вирішення комплексу таких важливих завдань як покращення їх психофізичного стану, забезпечення раціональної адаптації до нових умов навчання, посилення мотивації до систематичної фізичної активності.

1. Акинщикова Р. И. Соматическая и психофизическая организация человека / Р. И. Акинщикова. – Л. : ЛГУ, 1977. – 160 с.
2. Блавт О. З. Диференційований підхід до рухового режиму студентів спеціальних медичних груп залежно від характеру і тяжкості захворювання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / О. З. Блавт. – Львів, 2012. – 20 с.
3. Волков Л. В. Биологические и педагогические основы современных технологий спортивной подготовки детей и молодёжи: метод. реком. / В. Л. Волков. – Варшава : Академия физической культуры, 2001. – 44 с.
4. Глазирін І. Д. Основи диференційованого фізичного виховання / Глазирін І. Д. – Черкаси : Відлуння, 2003. – 352 с.
5. Гоншовський В. М. Технологія індивідуалізації фізичної підготовки майбутніх рятувальників у вищому військовому навчальному закладі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фіз. виховання різних груп населення” / В. М. Гоншовський. – Івано-Франківськ, 2011. – 20 с.
6. Губа В. П. Морфобиомеханические исследования в спорте / В. П. Губа. – М. : СпортАкадемПресс, 2000. – 120 с.
7. Декерс Л. Мотивация. Теория и практика / Декерс Ламберт. – М. : Гросс Медиа, 2007. – 637 с.
8. Єдинак Г. А. Соматотипи і розвиток фізичних якостей дітей : монографія / Єдинак Г. А., Зубаль М. В., Мисів В. М. – Кам’янець-Подільський : Оіюм, 2011. – 280 с.
9. Іваночко В. В. Структура та зміст оздоровчих фітнес-програм для студенток із захворюванням кардіореспіраторної системи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фіз. виховання різних груп населення” / В. В. Іваночко. – Львів, 2013. – 20 с.
10. Интегральная индивидуальность человека и ее развитие: учеб. пособ. / [под ред. Б. А. Вяткина]. – М. : ИПРАН, 1999. – 327 с.
11. Коваленко Т. Г. Социально-биологические основы физической культуры : монография / Т. Г. Коваленко. – Волгоград : ВГУ, 2000. – 224 с.
12. Копчинська Ю. В. Фізична реабілітація студенток з ожирінням та низьким рівнем фізичної підготовленості : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фіз. виховання різних груп населення” / Ю. В. Копчинська. – Львів, 2012. – 21 с.
13. Лукавенко А. В. Диференційований підхід до покращення психофізичного стану першокурсників вищих навчальних закладів як проблема галузі фізичного виховання / А. В. Лукавенко, Г. А. Єдинак // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фіз. виховання і спорту. – 2012. – № 2. – С. 66–70.

14. Лукавенко А. В. Ефективність експериментальної програми диференційованої корекції психофізичного стану студентів у процесі фізичного виховання / А. В. Лукавенко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фіз. виховання і спорту. – 2013. – № 5. – С. 37–44.
15. Мірошніченко В. М. Застосування фізичних тренувань різного спрямування для вдосконалення фізичного здоров'я дівчат з урахуванням соматотипу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фіз. виховання різних груп населення” / В. М. Мірошніченко. – Львів, 2008. – 16 с.
16. Мосейчук Ю. Ю. Корекція емоційно-поведінкових порушень у студентів засобами фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фіз. виховання різних груп населення” / Ю. Ю. Мосейчук. – Львів, 2009. – 20 с.
17. Навчальна програма для вищих навчальних закладів України III–IV рівня акредитації. Затверджено : наказ Міністерства освіти і науки України від 14.11.2003 р., № 757 – К., 2004. – 148 с.
18. Никитюк Б. А. Интеграция знаний в науках о человеке (интегративная анатомическая антропология) : монография / Б. А. Никитюк. – М. : СпортАкадемПресс, 2000. – 440 с.
19. Пильненький В. В. Організаційно-методичні основи оздоровчого тренування студентів з низьким рівнем соматичного здоров'я : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фіз. виховання різних груп населення” / В. В. Пильненький. – Львів, 2005. – 20 с.
20. Платонов В. Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В. Н. Платонов. – К. : Олимп. лит., 2013. – 624 с.
21. Родионов А. В. Практическая психология физической культуры и спорта / А. В. Родионов. – Махачкала : Юпитер, 2002. – 158 с.
22. Роль среды и наследственности в формировании индивидуальности человека : монография / [под ред. И. В. Равич-Шербо]. – М. : Педагогика, 1988. – 336 с.
23. Савчук С. А. Корекція фізичного стану студентів технічних спеціальностей в процесі фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фіз. виховання різних груп населення” / С. А. Савчук. – Рівне, 2002. – 18 с.
24. Юрчишин Ю. В. Технологія залучення студентів до рухової активності оздоровчої спрямованості у процесі фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.02 “Фізична культура, фіз. виховання різних груп населення” / Ю. В. Юрчишин. – К., 2012. – 20 с.
25. Bouchard C. Genetics of fitness and physical performance / Bouchard C., Malina R. M., Peruse L. – updated 2-nd edition. – Champaign, IL. : Human Kinetics, 2007. – 400 p.
26. Yli-Piipari S. Relationships between physical education students motivational profiles, enjoyment, state anxiety, and self-reported physical activity / S. Yli-Piipari, A. Watt, T. Jaakkola // Journ. of Sports Science and Medicine. – 2009. – N 8. – P. 327–336.

Рецензент: канд. наук з фіз. вих., доц. Випасняк І. П.

УДК 796.01: 378

ББК 75.1: 74.58

РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ

*Іван Петренко, Володимир Петренко,
Григорій Засік*

В статті представлено систематизовані дані про особливості використання сучасних інноваційних технологій у процесі фізичного виховання студентів. Висвітлюються перспективні напрямки удосконалення фізичного виховання студентської молоді.

Ключові слова: студенти, інноваційні технології, фізичне виховання.

В статье представлены систематизированные данные об особенностях использования современных инновационных технологий в процессе физического воспитания студентов. Освещены перспективные направления физического воспитания студенческой молодежи.

Ключевые слова: студенты, инновационные технологии, физическое воспитание.

Presented systematic data about the features of the use of advanced innovative technologies in the process of physical education students. Highlight promising areas of physical education students.

Keywords: students, innovational technologies, physical education.